

Revitalizace Sedmihorských mokřadů

RNDr. Vojtěch Šťastný

27. dubna 2023

KULATÝ STŮL „Podpora malých projektů ke zlepšení přírody a krajiny“

Poslanecká sněmovna, Malostranské nám. 7/19, Konírna

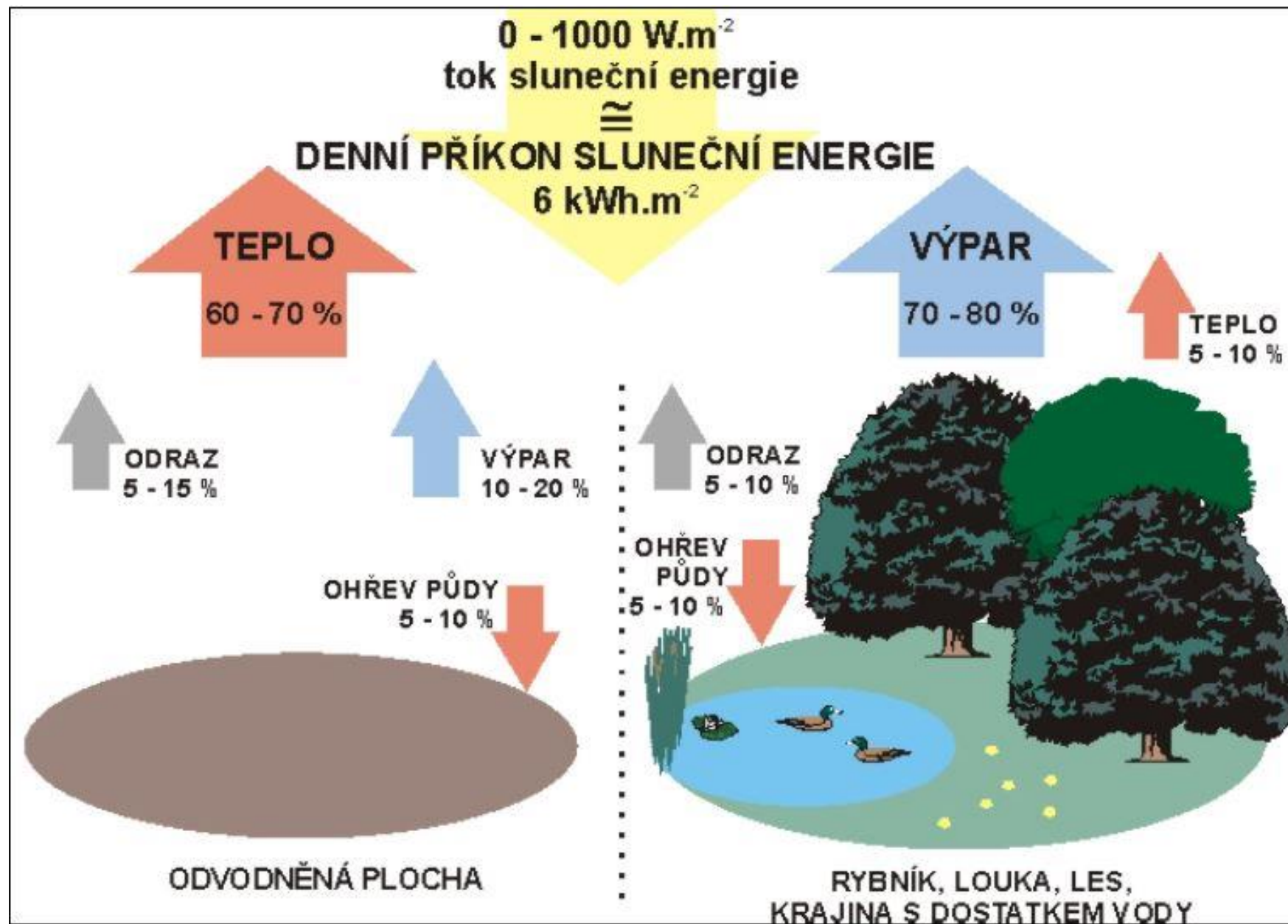
Obsah prezentace

1. Představení území
2. Projekt obnovy mokřadů
3. Překážky projektu a podněty do diskuse

Funkce a ekosystémové služby mokřadů

1. Sedmihorské mokřady

- Rozloha 24,8 ha
- 2. zóna CHKO Český ráj
- VKP ze zákona (slatiniště + niva toku Libuňky), ÚSES
- Jezero --) ukládání rašeliny --) rybníky --) sečené louky --) hosp. JZD --) sukcese
- **1965 – 1990 opakovaně masivní odvodňování + regulace toku**
- Dnes zejm. zool. zajímavá lokalita (např. 140 druhů ptáků - 10 ZCHD hnízdí)
- Příprava vyhlášení MZCHÚ

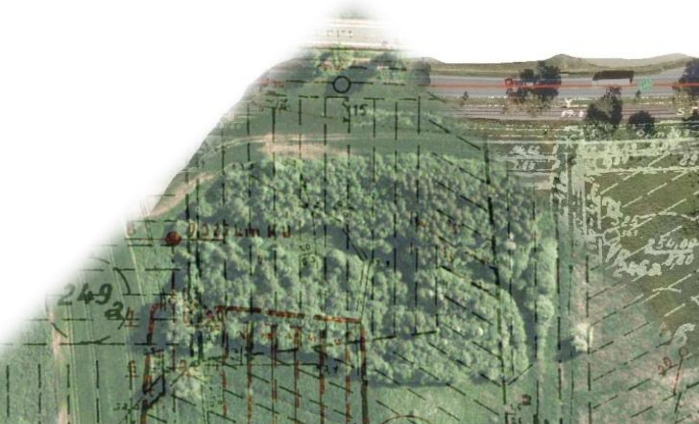
foto Jiří Šťastný

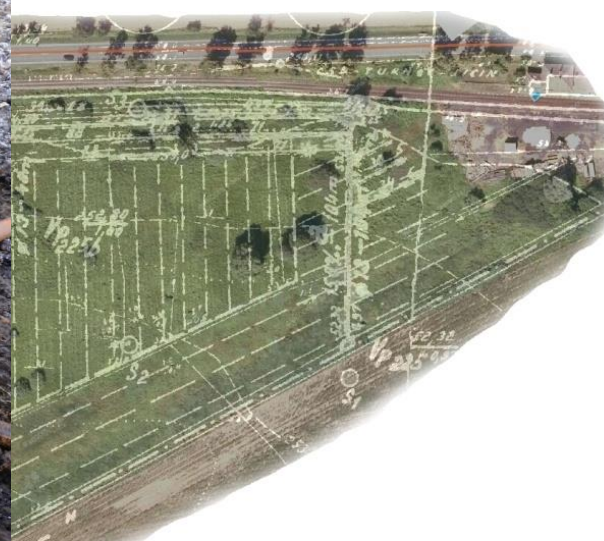

Rok
1966

Roky 1972-73

Roky 1965-67

VGHMÚř Dobruška

Rok
1990

Rok
2015

2. Projekt revitalizace 2021-2022

Základní informace o projektu

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Životní prostředí

Ministerstvo životního prostředí

- **Operační program Životní prostředí 2014-2020**
- 139. výzva
- **SC 4.2. - Posílit biodiverzitu**
- Příjemce dotace – Společnost pro Jizerské hory, o.p.s. (**nestátní nezisková organizace**)
- Plocha dotčená realizací opatření: **5,928 ha**
- Projektová příprava – **od roku 2014**
- **Doba realizace – srpen 2021-únor 2022** (mokřad) + **říjen-listopad 2022** (umístění zeminy)
- Cena po VŘ – **2 846 500 Kč** (podpora OP ŽP – **100 %**)
 - Přímé realizační výdaje (PRV) – **2 541 518 Kč**
 - Projekt. příprava (12 % z PRV) – 304 982 Kč
- **Další výdaje**
 - Projektová příprava (nad rámec % z částky ZV) – > 400 000 Kč
 - Výkupy pozemků – > 350 000 Kč

Organizační zajištění

- projektová příprava

- výkupy pozemků (nyní již 2,75 ha)

- příjemce dotace

- projektant

- realizace

- odborná podpora

- finanční podpora

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Životní prostředí

Ministerstvo životního prostředí

Nadace
Ivana Dejmal
pro ochranu přírody

Umístění realizovaných opatření

zbytek rákosin bezzásahové území

realizace opatření

Cíl projektu

- *„Projekt má za cíl **zvýšit hladinu podpovrchové vody ve slatiništi odvodněném za minulého režimu soustavnou drenáží, a tím dosáhnout stavu, kdy bude mokřad poskytovat přirozené klimastabilizační funkce a zadržovat vodu v období sucha. Půjde o speciální opatření na podporu zvláště chráněných druhů dle vyhl. č. 395/1992 Sb. ZOPK, spočívající ve zrušení funkčnosti drenážního systému, vybudování soustavy tůní s doprovodnými specifickými biotopy a následně bude nastaven vhodný management území.**“*

Administrativně-procesní kroky projektu

- Souhlasy vlastníků / výkupy pozemků
- Vyřazení 3 HOZ z majetku (SPÚ)
- Stanoviska úřadů

- **Územní rozhodnutí**

(Následně trvalé odnětí pozemků ze ZPF)

Vlastnická struktura

- **Pozemky soukromé**
 - 35 soukromých vlastníků (29 v mokřadu + 6 uložení zeminy – orná půda)
- **Pozemky státní**
 - 2 (přísl. hospodařit SPÚ ČR)
- **Majetek státní**
 - 3 hlavní odvodňovací zařízení (SPÚ ČR)

Legenda:

modře –
soukromé
pozemky –
mokřad

žlutě –
soukromé
pozemky –
uložení zeminy

oranžově –
státní pozemky
+ HOZ

¼ pozemku: exekuce -
dražba

1 pozemek: dědické řízení
-) souhlas s real.

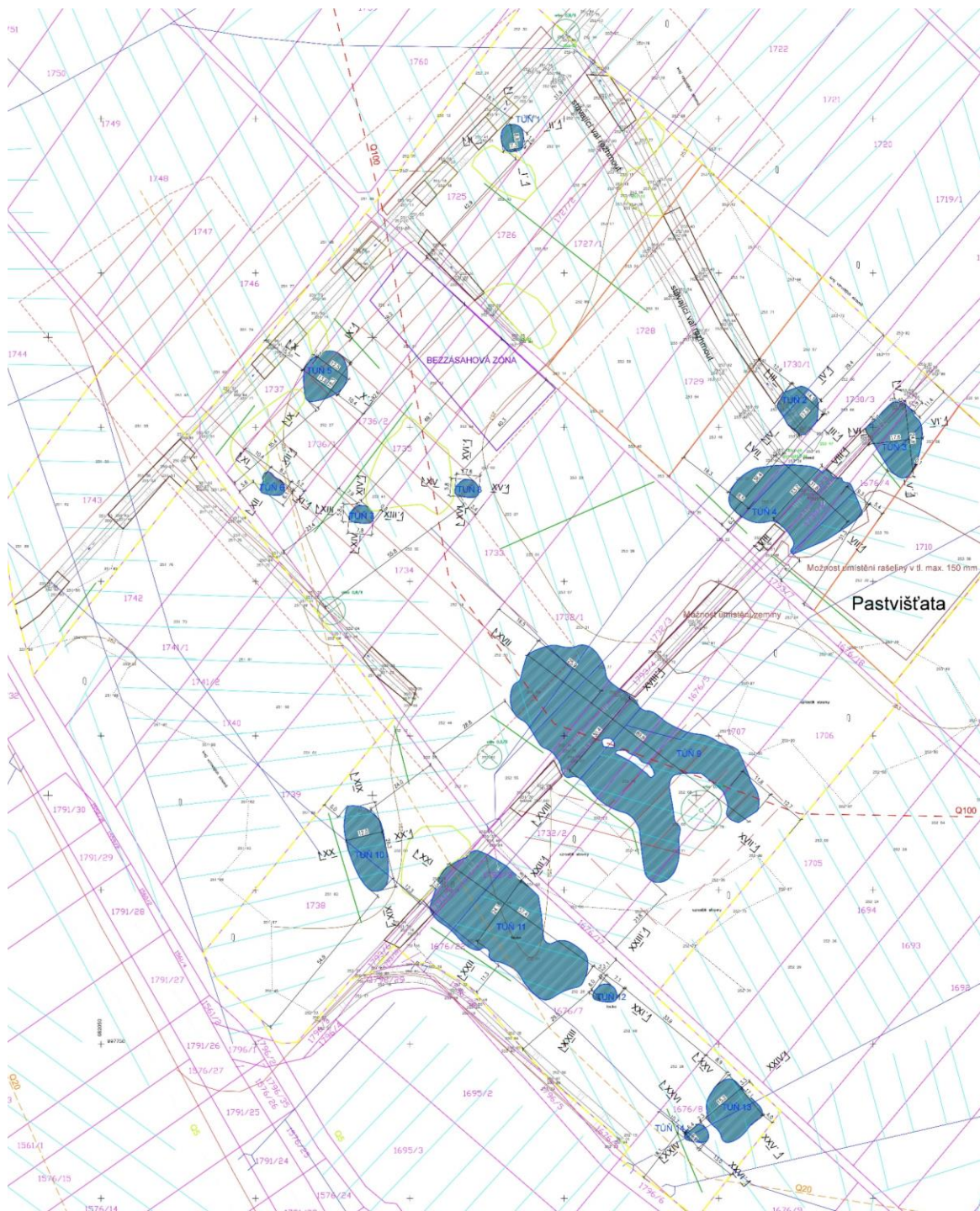
3 a ½ pozemku:
opatrovnictví (starosta)

7 a 2x ½ pozemku: výkupy
Mpp

**16 a ¼ pozemku + 6
pozemků:**
souhlas s real.

2 pozemky: NE souhlas
SPÚ --) převod práva hosp.
na AOPK (výjimka MŽP) --)
AOPK souhlas s real.

3 HOZ: NE souhlas SPÚ --)
odkup AOPK --) vyřazení z
majetku --) souhlas s real.

Realizace v krocích

1. Odstranění vegetace
2. Pročištění HOZ (dohledání zaústění mel. hlavníků) a odstranění betonových žlabů
3. **Budování tůní a sníženin** (plochy se stržením drnu) a **tvorba jílových clon** pod tůněmi
4. **Tvorba jílových clon** na síti meliorací
5. **Zásyp HOZ** na vybraných místech

projekt	Sedmihorský mokřad	
klient	Společnost pro Jizerské hory, o.p.s. U Jezu 10, 460 01 Liberec	
projektant	 AquaKlimax s.r.o. Husova 21/13, 460 01 Liberec 1 e-mail: info@aquaklimax.cz tel.: +420 487 989 288 www.aquaklimax.cz	
název výkresu	Koordinační situační výkres	
vypracoval	Ing. Pavel Schneider	
kontroloval	Ing. Pavel Schneider	
stupeň projektu	DÚR	
měřítko	1:500	č. výkresu C.3

Výchozí stav

Odtok vody HOZ
±1,6 l/sec.!

Z realizace...

foto Petr Jan Juračka a Michal Sluk

VÝCHOZÍ STAV 2019

FINÁLNÍ STAV 2022

Revitalizace Sedmihorských mokřadů

foto Petra Stráníková

Adaptterra Awards 2022

Fotodokumentace po realizaci

3. Překážky projektu a podněty do diskuse

- vlastnická struktura – 35 soukromé : 2 státní
– **doba řešení ± stejná**
- HOZ - jednotný přístup k řešení v krajině
– **vždy zachovat, udržovat**

Akce SPÚ IX-X 2014 – čištění HOZ

(HOZ vedoucí od Sedmihorek kolem S. mokřadů)

RAŠELINIŠTĚ

ORNÁ PŮDA

HOZ

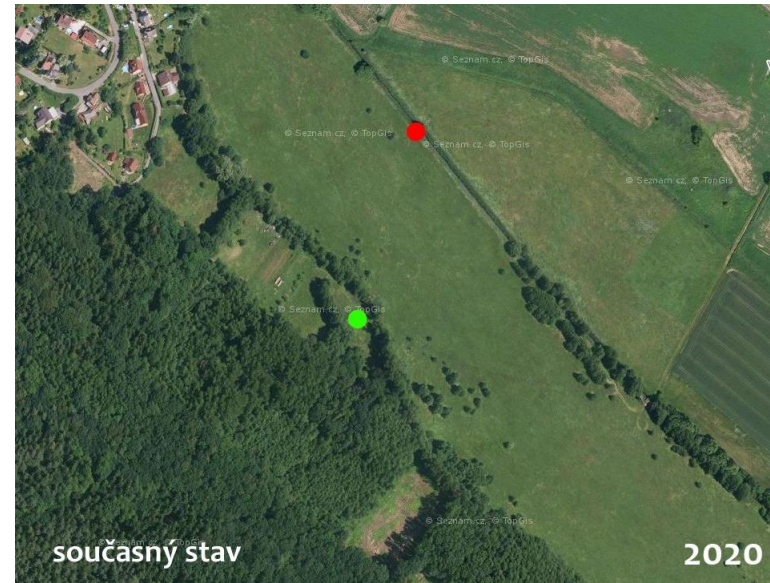

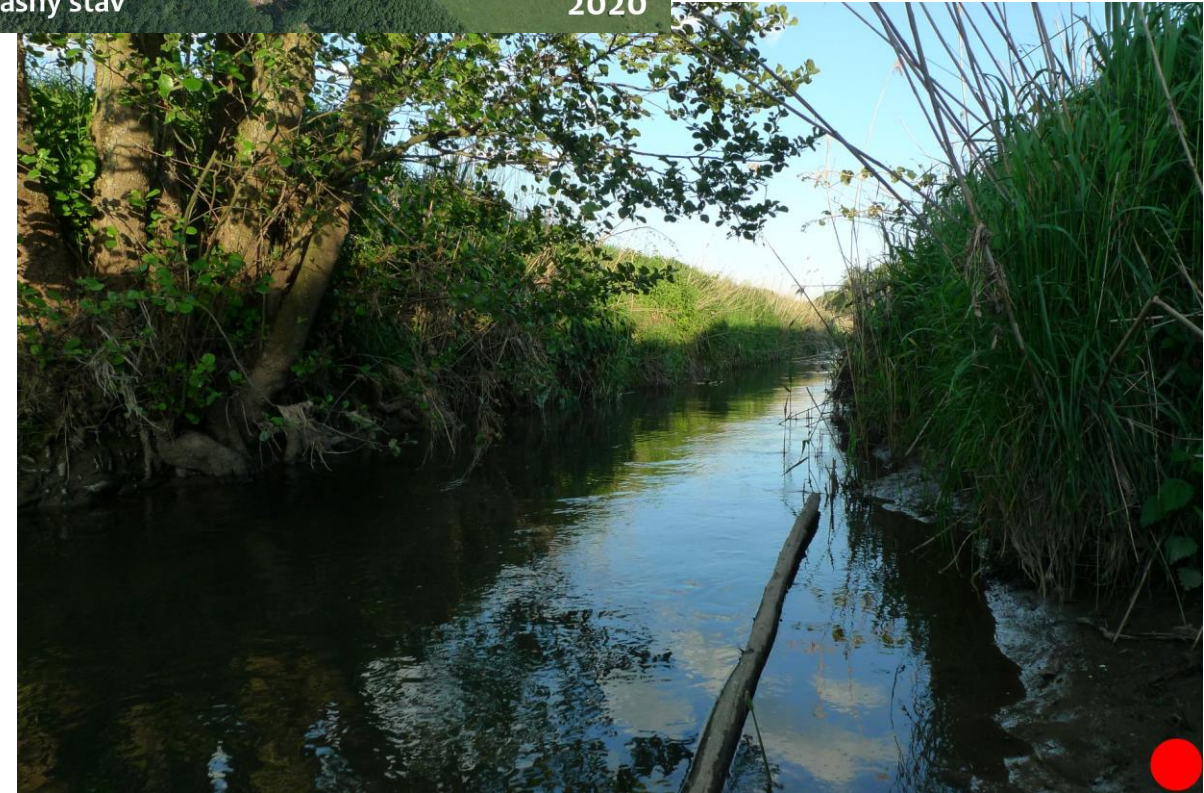
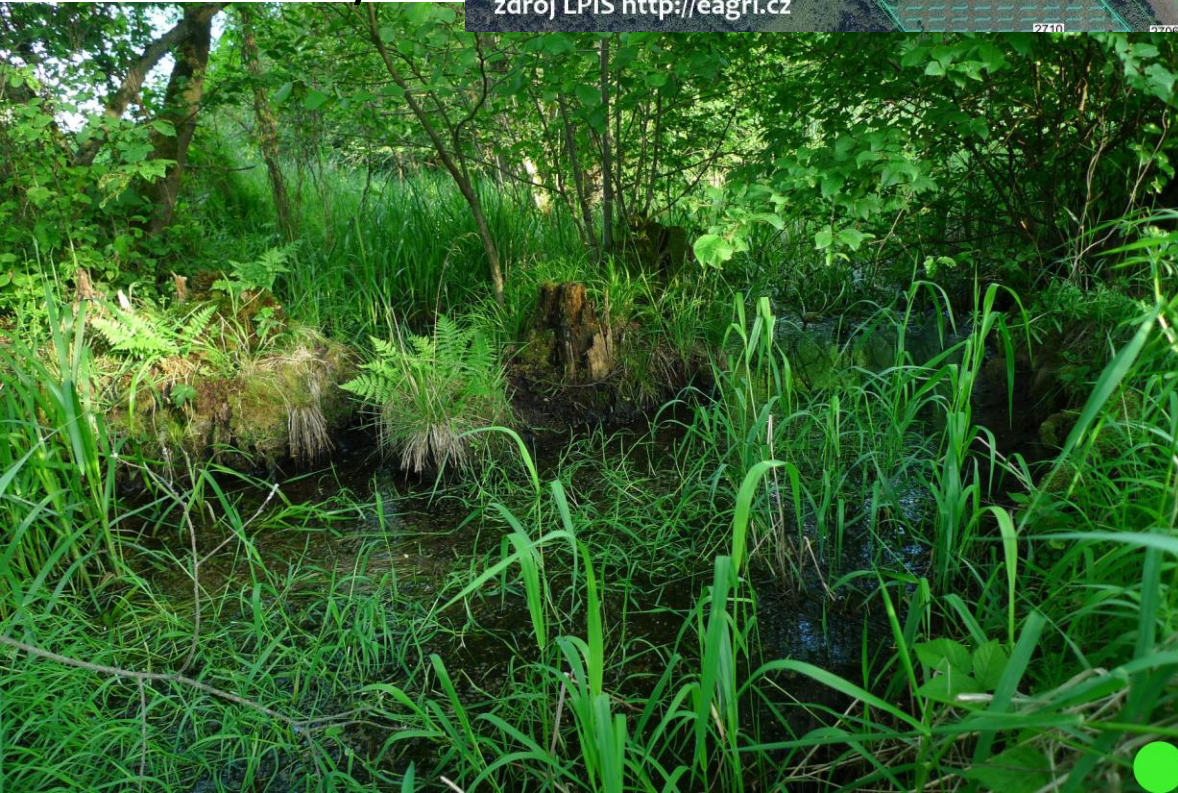
Na závěr **3 příklady** z nivy Libuňky...

1. Tok Libuňky a louky – Turnov-Pelešany

Původní koryto

Regulované koryto

2. Tok Libuňky a mokřad - u žel. st. Hrubá Skála

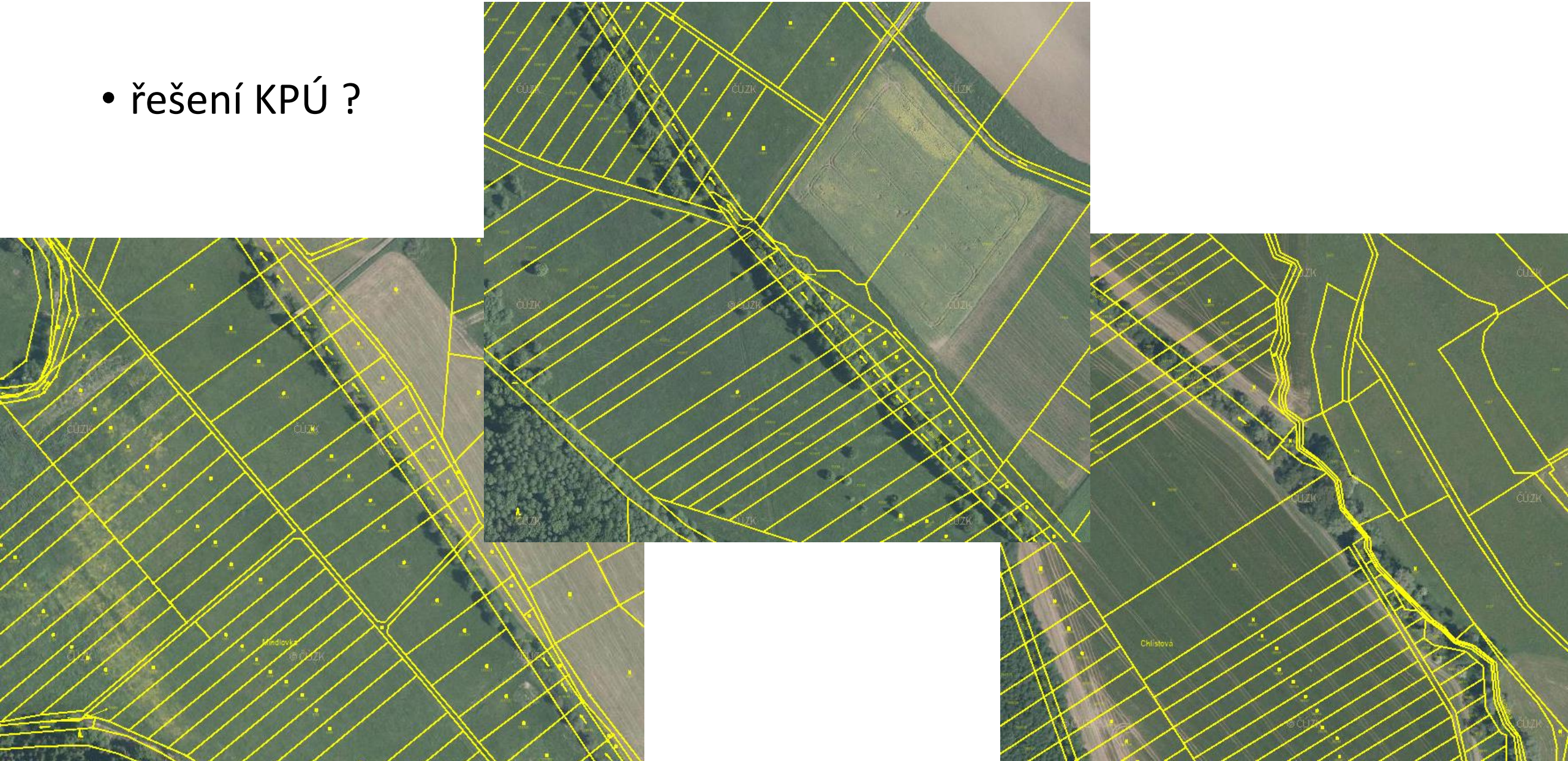

<https://sgi-nahlizenidokn.cuzk.cz>

<https://ags.cuzk.cz/archiv>

3. Tok Libuňky - Hnanice-Borek?

- řešení KPÚ ?

- 99 % nivy zůstává odvodněno...
 - 100 % toku dále regulovaného...
- (Podobně v celé ČR!)

V tomto případě již 56 let...

- ✓ Dotace OP ŽP 2021-27
- ✓ NOO MŽP
- ✓ ? Podzim 2023 – Seminář s exkurzí pořádaný AOPK+SPÚ v Sedmihorkách
- ✓ ...

Děkuji Vám za pozornost.

www.sedmihorskemokrady.cz

foto Společnost Baart, s.r.o.